

(2) רצוי, שבדינים וחשבונות על חפירות, שבהן נתגלו מטבעות, יקפידו על פרסומם בצורה המדעית הדרושה, ז. א., לפי מספרם בספרים היסודיים, כמו הקטלוג של המוזיאון הבריטי או ספרו של רייפנברג. במקרה של מציאת טיפוס מטבעות, שלא נודעו עד כה, יש לפרסם פרטים עליהם בצורה המדעית המקובלת במקרים כגון אלה וללוותם בצילומים מתאימים.

מתוך מאמרו של י. אהרוני לא ברור, למשל, אם המטבע של יוחנן הורקנוס, שנמצאה בחפירות ברמת-רחל, שייכת ליוחנן הורקנוס הראשון (135—104 לפני הספירה), או ליוחנן הורקנוס השני (67—40 לפני הספירה), עובדה, שוודאי נודעת לה חשיבות מרובה לגבי המסקנות ההיסטוריות, שיש להסיק מגילוי זה.

(3) לא רצוי להשתמש במחקרים שלנו במושגים "המרד הראשון", "המרד השני", שהרי היו אלה מלחמות במלוא מובן המלה, הן מבחינה פוליטית והן מבחינה צבאית. אין כל טעם לדבר, שאנחנו דווקא לא נשתמש בטרמינולוגיה המקובלת והמתאימה לאמת ההיסטורית: "מלחמת היהודים" ו"מלחמת בר-כוכבא".

לאו קדמן

## מטבעות רמת רחל<sup>1)</sup>

מטבעות ברונזה בלבד. המספרים 1, 8, 9, 10, 11, 12 הן מאיזור הכנסיה השאר — מן השטח המערבי.

### מטבע תל מית

(1) תלמי ב', 285 — 246 לפסה"נ

פנים: ראש זיוס, לימין.

אחור: BA]ΣΙΑΕΩ[Σ.

עיט על ברק, לשמאל. בשטח משמאל — אלה

10.82 גר', 23 מ"מ. צור.

Svoronos I p. 104. No. 788 θ; pl. XX, 18.

### מטבע יהודית

(2) יוחנן הורקנוס הראשון, 135 — 104 לפסה"נ

פנים: A, כתובת, בתוך זר דפנה, שחוקה בעיקרה.

אחור: קרני שפע כפולים, ראשי פרג ביניהם

13. 2 גר', 15 מ"מ.

B.M.C. Pal. p. 189, No. 11.

(1) תודתי למנהל אגף העתיקות על הסכמתו לפרסומן של מטבעות אלו כאן.

## פרוקוראטור מימי טיבריוס

(3) ואלריוס גראטוס. 17/16 לסה"נ

פנים: IOV AIA בתוך זר של שני ענפים.  
אחור: שלוש חבצלות. בשטח משמאל וימין LI

1.56 גר', 15 מ"מ.

רייפנברג, מס' 125.

B.M.C. Pal. p. 253, No. 22.

## מרד ראשון ברומיים

(4) שנת ב', 67 — 68 לסה"נ

פנים: שנת [שתי] 2

אמפורה צרת צוואר. שולי נקודות.

אחור: ח[רות צ]יון

ענף גפן בעל עלה אחד וולזל.

2.68 גר', 17 מ"מ

רייפנברג, מס' 147.

(5) שנת ג', 68 — 69 לסה"נ

פנים: שנ[ת של]וש

אמפורה, צרת צוואר, ומכסה

אחור: (חרות צ)יון

ענף גפן בעל עלה אחד וולזל

3.00 גר', 17 מ"מ

רייפנברג, מס' 148

## מטבעות רומיות קיסריות

(6) מאה ד' לסה"נ

פנים: AVG] פרוטומי לימין, מעוטר, שחוק בעיקרו.

אחור: [FEL TEMP RE]PARATIO חייל ימין, דוקר רוכב הנופל  
מסוסו.

למטה [S]MNA

1.36 גר', 14 מ"מ. ניקומדיה.

Cohn, VII, p. 406, No. 15 etc.

(7) ואלנטיאנוס ב', 375 — 395 לסה"נ

פנים: AVG] פרוטומי לימין, מעוטר, כתובת שחוקה.

אחור: SALV[S REIPUBLICAE]

ויקטוריה שמאל, סוחבת שבוי. בשטח משמאל P. . מלמטה SMNA

1.35 גר', 11 מ"מ, ניקומדיה.

Cohn, VIII p. 143, No. 30.

(2) הוגורה תחילה בטעות כ"רבע השקל" — "ידיעות", י"ט, עמ' 160.